

П. Ф. Йолон

Загальна теорія систем

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ СИСТЕМ – міждисциплінарна галузь наукового знання, що вивчає фундаментальні властивості систем, закономірності їхньої будови, поведінки і функціонування, становлення та розвитку. Осн. відмінність З. т. с. від спеціальних (біол., тех., психол., логіч., лінгвіст.) у тому, що вона, абстрагуючись від особливостей окремих видів та класів систем, виділяє їхні спіл. риси, параметри поведінки, розробляє необхід. концептуал. та логіко-матем. апарат для їхнього опису і реконструювання. Першу З. т. с. сформулював у 1940-х рр. Л. фон Берталанфі, використавши для цього диференц. числення. Згодом створ. інші (включно з альтернатив.) варіанти З. т. с., зокрема теорію всіх можливих систем (В.-Р. Ешбі), *синергетику*, параметричну З. т. с. Для побудови ін. версій З. т. с. застосовують апарат формал. логіки і теорії множин (М. Месарович), тернар. алгебри (А. Уйомов), теорії операцій (Р.-Л. Акоф). Ідеї та поняття З. т. с. використовують майже в усіх галузях наук. пізнання та соц. практики.

Рекомендована література

1. L. von Bertalanffy. General System Theory. Foundations, Development, Applications. London, 1971;
2. Садовский В. Н. Основания общей теории систем. Москва, 1974.

Бібліографічний опис:

Загальна теорія систем / П. Ф. Йолон // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15136>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).